

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА

✉ гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, 📠 +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

Специално издание

**Хранителните добавки и източници на хранителни вещества,
добавени към храните: развитие от създаването на ЕОБХ**

EFSA Journal 2012;10(10):s1006

Резюме

По време на десетгодишния период от създаването на Европейския орган по безопасност на храните (ЕФСА), две групи от научни експерти по безопасност на храните, а именно бившата научна група по добавките в храни, ароматизанти, спомагателни вещества и материали в контакт с храни (АФС панела) и експертната група по хранителни добавки и източници на хранителни вещества, добавени към храните (АНС панела) са били отговорни за оценката на безопасността на хранителните добавки и източниците на хранителни вещества, добавени към храните. Те са работили успешно върху приложенията и повторните оценки при разработването на специфични методологии за оценка на риска, както и за насоките за кандидатите.

Постиженията на тези научни панели, са с акцент върху:

- (I) оценка на безопасността на добавките в храни, по отношение на нови приложения и преоценка на вече разрешени добавки в храни;
- (II) оценка на безопасността на източниците на хранителни вещества, добавени към храни
- (III) оценка на безопасност на други вещества с хранителен или физиологичен ефект.

Най-важните постижения включват създаването на нови насоки за подаване на заявления за хранителни добавки и за развитие на по-рафинирани методи за оценка на експозицията. Бъдещите предизвикателства за панела по хранителни добавки и източници на хранителни вещества, добавени към храните се очаква да бъдат свързана най-вече с ролята си в преоценка на безопасността на разрешените добавки в храни и оценка на вещества, различни от витамини и минерали.

Оценка на безопасността на хранителните добавки

Броят на научните становища относно безопасността на хранителните добавки, които са приети от ЕОБХ са около 90. Тези два панела са посветили значителна част от работата си на оценката на хранителни добавки.

Оценка на експозицията на хранителните добавки

Панелът по хранителни добавки и източници на хранителни вещества, добавени към храните наскоро разработи нов подход за оценка на експозицията на хранителни добавки, използвайки методологията за наблюдение след пускането им на пазара, разработена първоначално от Европейската комисия и държавите-членки. Тази методология има **тристъпаловиден подход**:

1. Оценки на базата на теоретични данни за консумация на храни и максимално планираните нива на употреба на съответната хранителната добавка.
2. Оценките са изчислени чрез използване на данни за реалната консумация на храни и максимално планираното ниво за използване на съответната хранителната добавка, като по този начин се представя оценката на потенциалната експозиция, в сравнение с подход 1.
3. Допълнително усъвършенстване на оценката на експозицията. Те са изчислени чрез използване на данни за действителната консумация на храна и нормалните нива на употреба на хранителната добавка (най-високи нормални нива на употреба, отчетени от хранително-вкусовата промишленост или пост-маркетингово наблюдение) от страна на органите по безопасност на храните в държавите-членки. Този подход за преоценка на вече разрешени добавки в храните се е прилагал до февруари 2012 г.

Преоценка на разрешени хранителни добавки

Преоценката на разрешени хранителни добавки представлява най-важната част от работата за панела по хранителни добавки и източници на хранителни вещества, добавени към храните.

Две стратегии са разработени за тази задача. През 2005 г. Експертната група по добавките в храни, ароматизанти, спомагателни вещества и материали в контакт с храни проектира първо стратегия за определяне на хранителни добавки, които е трябвало да бъдат напълно или частично преоценявани. Имайки в предвид давността за първоначалните оценки, оцветителите за храни са били идентифицирани като първи приоритет.

Според тази стратегия, няколко причини могат да доведат до необходимост от пълна преоценка:

- (1) потенциално превишение на допустимата дневна доза (ДДД) от експозицията;
- (2) качеството на данните, използвани в първоначалната оценка;
- (3) наличие на нови данни с резултати, различни от тези, които са били използвани.

След европейските законодателни промени, свързани с хранителните добавки, панелът по хранителни добавки и източници на хранителни вещества, добавени към храните разработи нова стратегия, с цел да се вземе предвид изискването за пълна преоценка на всички разрешени хранителни добавки. Тази втора стратегия, приета на 13 април 2010 г. се основава на три цели:

- (1) преоценка в съответствие с Регламент (ЕС) № 257/2010.
- (2) преоценка на хранителните добавки в група, в съответствие с подгрупите към които принадлежат
- (3) оценка на риска на практика.

Заклучение

През последните десет години групите от научни експерти на двата гореспоменати панела са провели повече от 60 пленарни заседания и повече от 100

специални заседания, като са били отговорни за оценката на безопасността на хранителните добавки и източниците на хранителни вещества, добавени към храни.

Тяхната работа се характеризира с подход за оценка на риска, в която се подчертава недвусмислено последователен подход за оценка на експозицията, който обхваща всички източници на хранителната експозиция и задълбочено проучване на биологичните данни.

Бъдещите предизвикателства за панела по хранителни добавки и източници на хранителни вещества, добавени към храните се очаква да бъдат свързани главно с програма за повторна оценка на разрешените добавки в храните и оценката на вещества, попадащи в член 8 от Регламент (ЕО) № 1925/2006.

05/11/2012г.

Изготвил:
гл. експерт д-р Надежда Сертова
Център за оценка на риска